

ВИСНОВОК

ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ на тему

«Стимуляція провідної системи серця у пацієнтів із життєзагрозливими брадіаритміями» здобувача ступеня доктора філософії

Перепеки Євгена Олександровича

з галузі знань 22- Охорона здоров'я із спеціальності 222 – Медицина.

1. Актуальність теми дослідження. На сьогоднішній день не існує достатньої доказової бази щодо оптимального місця розташування електрода для постійної електрокардіостимуляції у відношенні віддалених клінічних наслідків. Методика верхівкової стимуляції правого шлуночка досі залишається домінуючою у багатьох центрах, хоча багато досліджень продемонструвало негативний вплив правошлуночкової верхівкової стимуляції на систоло-діастолічну функцію шлуночків.

Все більший інтерес викликають методи, що забезпечують максимально фізіологічну стимуляцію, а саме методика стимуляції провідної системи серця. Метод забезпечує максимально фізіологічну активацію шлуночків, дозволяє уникнути електричної та механічної дизсинхронії шлуночків. Також стимуляція провідної системи серця може стати альтернативою бівентрикулярної серцевої ресинхронізаційної терапії, так як методика забезпечує максимально фізіологічний патерн активації шлуночків і ресинхронізація шлуночків при цьому, як показала серія досліджень, не гірша, ніж при класичній бівентрикулярній стимуляції. На сьогоднішній день досвід використання стимуляції провідної системи серця є обмеженим, і в Україні ця робота є першим вітчизняним дослідженням у напрямку постійної стимуляції провідної системи серця у пацієнтів із життєзагрозливими брадіаритміями.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана відповідно до плану НДР ДУ «Національний інститут серцево-судинної хірургії імені М. М. Амосова НАМН України» і є фрагментом теми «Вивчити ефективність методик катетерного лікування фібриляції передсердь» (Державний обліковий номер 0223U002250, № державної реєстрації 0129U002053, строк виконання – 2020-2022 рр.).

3. Наукова новизна результатів полягає в наступному:

- отримано фактичне обґрунтування ролі внутрішньошлуночкової та міжшлуночкової механічної асинхронії у розвитку стимуляційно-індукованої кардіоміопатії у пацієнтів з постійною правошлуночковою стимуляцією та збереженою вихідною фракцією викиду лівого шлуночка;
- визначено предиктори розвитку стимуляційно-індукованої кардіоміопатії у пацієнтів з нефізіологічною правошлуночковою кардіостимуляцією;
- описано варіанти стимуляції провідної системи серця, виведені критерії їх визначення та особливості програмування штучного водія ритму серця у пацієнтів зі стимуляцією провідної системи серця;
- обґрунтовано роль фізіологічного патерну активації лівого шлуночка при стимуляції провідної системи серця у зменшенні загального часу активації

ендокарда лівого шлуночка, а також збереженні глобального поздовжнього стрейну лівого шлуночка;

- доведено роль стимуляції провідної системи серця у профілактиці розвитку стимуляційно-індукованої кардіоміопатії та у відновленні міжшлуночкової та внутрішньошлуночкової послідовності збудження ділянок міокарда ЛШ.

Висока достовірність основних положень, висновків та рекомендацій, сформульованих в дисертації, забезпечується ретельним статистичним аналізом даних 52 пацієнтів з різними варіантами кардіостимуляції в т.ч. пацієнтів із стимуляцією провідної системи серця. Висновки дисертації є логічними, сформульовані коректно та мають важливе науково-практичне значення.

4. Теоретичне значення результатів дисертації. Отримані автором результати вносять суттєвий вклад до методологічних розробок щодо хірургічного лікування пацієнтів із життєзагрозливими брадіаритміями.

5. Практичне значення результатів дисертації. На підставі результатів проведеного дослідження автором розроблено та впроваджено в клінічну практику методику стимуляції провідної системи серця, що дозволило покращити результати лікування пацієнтів із життєзагрозливими брадіаритміями. Згідно з отриманими даними в дослідженні доведено, що застосування нових фізіологічних методів кардіостимуляції (зокрема стимуляції провідної системи серця) дозволяє уникнути негативних наслідків асинхронного патерну активації шлуночків при традиційній правошлуночкової стимуляції. У пацієнтів на постійній стимуляції провідної системи серця не розвивалась стимуляційно-індукована кардіоміопатія, на відміну від пацієнтів із правошлуночковою міокардіальною стимуляцією.

6. Використання результатів роботи. Результати дослідження рекомендовано використовувати у клінічній практиці кардіологічних та кардіохірургічних закладів і впроваджено у ДУ «ННЦ «Інститут кардіології, клінічної та регенеративної медицини імені академіка М.Д. Стражеска НАМН України», що підтверджено актами впровадження (Додаток А).

7. Особиста участь автора. Дисертація є самостійною роботою автора. Здобувач вивчив літературу та провів патентно-інформаційний пошук за темою дослідження. Особистим внеском автора є визначення напрямку роботи, проведення клінічних та інструментальних досліджень у пацієнтів. Дисертант брав безпосередню участь в хірургічному та післяопераційному лікуванні та веденні пацієнтів. Автором самостійно систематизовано, статистично оброблено та проаналізовано результати дослідження, сформульовано висновки та практичні рекомендації. Дисертант готував до друку статті за матеріалами роботи та провів текстове та графічне оформлення матеріалів.

Формулювання висновків і рекомендацій роботи проводилося спільно з науковим керівником. Здобувачем не було використано результати та ідеї співавторів публікацій. Особиста участь дисертанта в публікаціях наведена в переліку робіт за темою дисертації.

8. Дотримання академічної доброчесності. Рукопис дисертаційної роботи здобувача перевірено на плагіат програмним засобом *unicheck.com* (звіт від 15.02. 2024, тип перевірки Doc vs Internet). Обсяг знайдених подібностей складає 18,1%. Такий показник обумовлений наявністю в

інтернет-джерелах власних публікацій автора, про що свідчать посилання, проаналізовані у звіті. Також виявлено окремі співпадіння з термінологією, посиланнями на літературу та загальноживаними фразами. Рецензенти дійшли висновку, що дисертаційна робота є результатом самостійних досліджень здобувача і не містить ознак академічного плагіату.

9. Відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертації. При розгляді матеріалів завершеної дисертаційної роботи Перепеки Є.О. щодо відповідності дотримання етичних стандартів Національного комітету з етики досліджень та Гельсінкської декларації 1964 року та її наступним змінам або відповідним нормам етики, а також Міжнародним етичним рекомендаціям щодо досліджень, пов'язаних із здоров'ям за участю людей (2016), (протокол № 12/02-24 від 16 лютого 2024 року) Комітет з медичної етики ДУ «НІССХ ім. М. М. Амосова НАМН України» не виявив етичних та морально-правових порушень.

10. Перелік публікацій за темою дисертації із зазначенням особистого внеску здобувача: 6 наукових праць у фахових виданнях, з них 4 статті у виданні категорії А, що індексується у Scopus, 2 статті у виданні категорії Б та 1 тези доповідей у збірнику матеріалів конференцій.

Статті у періодичних виданнях, включених до наукометричної бази Scopus (категорія А):

1. Перепека ЄО, Трембовецька ОМ, Кравчук ББ, Настенко ЄА, Сичик ММ. Предиктори виникнення стимуляційно-індукованої кардіоміопатії у пацієнтів із постійною правощлуночковою стимуляцією та збереженою систолічною функцією лівого шлуночка. Український журнал серцево-судинної хірургії. 2023;31(2):35-44. doi: [https://doi.org/10.30702/ujcvs/23.31\(02\)/PT024-3444](https://doi.org/10.30702/ujcvs/23.31(02)/PT024-3444). (Здобувач розробив дизайн дослідження, зібрав клінічний матеріал та провів його аналіз, підготував публікацію до друку).

2. Перепека ЄО, Кравчук ББ. Аналіз результатів застосування варіантів стимуляції провідної системи серця у пацієнтів із брадіаритміями. Український журнал серцево-судинної хірургії. 2022;30(4):94-103. doi: [https://doi.org/10.30702/ujcvs/22.30\(04\)/PK064-94103](https://doi.org/10.30702/ujcvs/22.30(04)/PK064-94103). (Здобувач розробив дизайн дослідження, зібрав клінічний матеріал та провів його аналіз, підготував публікацію до друку).

3. Перепека ЄО, Кравчук ББ, Парацій ОМ, Груб'як ЛМ, Леончук ВЛ, Сичик ММ. Стимуляція лівої ніжки пучка Гіса через міжшлуночкову перегородку. Український журнал серцево-судинної хірургії. 2022;30(1):89-3. doi: [https://doi.org/10.30702/ujcvs/22.30\(01\)/pk016-8993](https://doi.org/10.30702/ujcvs/22.30(01)/pk016-8993). (Здобувач розробив дизайн дослідження, зібрав клінічний матеріал та провів його аналіз, підготував публікацію до друку).

4. Перепека ЄО. Візуалізація часу активації ендокарда лівого шлуночка при стимуляції провідної системи серця. Український журнал серцево-судинної хірургії. 2023;31(4):79-85. doi: [https://doi.org/10.30702/ujcvs/23.31\(04\)/Per058-7985](https://doi.org/10.30702/ujcvs/23.31(04)/Per058-7985). (Здобувач розробив дизайн дослідження, зібрав клінічний матеріал та провів його аналіз, підготував публікацію до друку).

Статті у виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України (категорія Б):

5. Перепека ЄО, Сичик ММ, Трембовецька ОМ, Лазоришинець ВВ. Стимуляційно-індукована кардіоміопатія в пацієнтів із постійною правошлуночковою стимуляцією та збереженою систолічною функцією лівого шлуночка: характеристика, методи лікування та профілактика. Український кардіологічний журнал. 2023;30(3-4):38-47. doi:10.31928/2664-4479-2023.3-4.3847. *(Здобувач розробив дизайн дослідження, зібрав клінічний матеріал та провів його аналіз, підготував публікацію до друку)*
6. Перепека ЄО, Лазоришинець ВВ. Порівняльний аналіз віддалених результатів застосування стимуляції провідної системи серця та правошлуночкової міокардіальної стимуляції у пацієнтів з брадіаритміями. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2023;23(3):31-6. doi: 10.31718/2077-1096.23.3.31. *(Здобувач розробив дизайн дослідження, зібрав клінічний матеріал та провів його аналіз, підготував публікацію до друку)*

Публікації, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації (тези доповідей):

1. Перепека Є, Сичик М, Трембовецька О, Лазоришинець В. Стимуляційно-індукована кардіоміопатія у пацієнтів із постійною правошлуночковою стимуляцією та збереженою систолічною функцією лівого шлуночка: характеристики, методи лікування і профілактики. Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні завдання медичної, біологічної фізики та інформатики», м. Вінниця, 7 квітня 2023 року. Вінниця, 2023. С. 132-135.

Таким чином, за результатами публічної презентації дисертації Перепеки Є.О. на тему «Стимуляція провідної системи серця у пацієнтів з життєзагрозливими брадіаритміями» та на підставі відгуків рецензентів можна вважати, що:

1. Дисертація Перепеки Є.О. на тему «Стимуляція провідної системи серця у пацієнтів з життєзагрозливими брадіаритміями» є комплексним узагальнюючим науковим дослідженням з актуальних питань, характеризується єдністю змісту, містить наукові результати, яким властива наукова новизна, теоретичне та практичне значення, а отже, свідчить про істотний особистий внесок здобувача у розвиток медичної науки.

2. Дисертація відповідає всім вимогам Постанови КМ «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01. 2022 р. № 44 зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ від 21.03.2022 р. № 341. За обсягом та оформленням дисертаційна робота відповідає вимогам, що встановлені Наказом МОН України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12.01.2017 р. № 40 (зі змінами).

3. Дисертаційну роботу Перепеки Є.О. на тему «Стимуляція провідної системи серця у пацієнтів з життєзагрозливими брадіаритміями» - здобувача

ступеня доктора філософії з галузі знань 22 – Охорона здоров'я із спеціальності 222 – Медицина рекомендовано до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

Головуючий на засіданні,
заступник директора з наукової роботи,
академік НАМНУ, член-кор. НАНУ,
д.мед.н., професор

Анатолій РУДЕНКО

Рецензенти:

завідувач відділу
хірургічного лікування
набутих вад серця,
д.мед.н., професор

Володимир ПОПОВ

завідувач відділу
хірургічного лікування патології
аорти, д.мед.н., старший дослідник

Віталій КРАВЧЕНКО

Підписи Анатолія Руденка,
Володимира Попова та Віталія Кравченка
засвідчую
Вчений секретар ДУ НІССХ,
д.мед.н., старший дослідник

Тетяна АНДРУЩЕНКО